

ת"פ 48128/03/11 - מדינת ישראל נגד אליעזר פפרמן

בית משפט השלום באילת

ת"פ 48128-03-11 מדינת ישראל נ' פפרמן
בפני כב' השופט יוסי טופף

המאשימה: מדינת ישראל ע"י ב"כ עו"ד עידן שחר ועו"ד איציק אלפסי
משלוחת התביעות אילת

נגד
הנאשם: אליעזר פפרמן ע"י ב"כ עו"ד יהונתן רבינוביץ מטעם
הסנגוריה הציבורית

הכרעת דין

בפתח הדברים אני מוצא לציין כי מצאתי לזכות את הנאשם מביצוע עבירת התנהגות פרועה במקום ציבורי ולהרשיעו ביתר העבירות המיוחסות לו בכתב האישום.

כתב האישום ותשובת הנאשם

1. הנאשם הועמד לדין בשל העבירות הבאות: העלבת עובד ציבור, לפי סעיף 288 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**"); הפרעה לשוטר בעת מילוי תפקידו, לפי סעיף 275 לחוק העונשין; תקיפת שוטר בעת מילוי תפקידו, לפי סעיף 273 לחוק העונשין; אימים, לפי סעיף 192 לחוק העונשין; שימוש בכוח או באימים למנוע מעצר, לפי סעיף 47(א) לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) (נוסח משולב), תשכ"ט-1969 (להלן: "**פקודת סדר הדין הפלילי**") והתנהגות פרועה במקום ציבורי לפי סעיף 216(א)(1) לחוק העונשין.

2. לפי כתב האישום, ביום 13.5.2010, בסמוך לשעה 18:55, זוהה חפץ חשוד ברחוב ירושלים השלמה באילת. למקום הוזעקו כוחות הביטחון, ביניהם חבלן משטרת ישראל, מר מיכאל קוטר, אשר ביקש מהנאשם לעזוב את המקום בשל החשש לחייו. הנאשם סירב לעזוב את המקום והשוטר איתן קולר הודיע לנאשם כי בכוונתו לעכבו. בתגובה אמר לו הנאשם: "**יאללה תביא את החברים שלך ותיקחו אותי לתחנה רק תביאו אזיקים שמתאימים לידיים שלי**" וסימן לשוטר באמצעות ידיו לכיוון איבר מינו. אף לאחר שחבלן המשטרה החל לטפל בחפץ החשוד, הנאשם עמד על סירובו לעזוב את המקום ואמר לשוטר קולר: "**אם אתה עומד פה, גם לי מותר לעמוד פה, אנחנו נתפוצץ ביחד ונגיע לגן עדן**".

נטען כי הנאשם הכשיל או הפריע לשוטרים הממלאים את תפקידם כחוק. בעקבות האמור, נעצר

הנאשם, אך הוא התנגד למעצרו ולא אפשר לשוטר לאזוקו ותקף אותו בכך שעיקם את ידו ולא הרפה. למקום הגיעו שוטרים נוספים בשל הסיכון לחיי אדם הכרוך בטיפול בחפץ החשוד. למקום הגיעו שוטרים נוספים שעזרו בכבילת הנאשם, לאור החשש לסיכון חיי הנאשם והשוטרים. נטען כי הנאשם אמר לשוטר קולר: "יא בן זונה למה אתה עושה לי את זה, אני נכה צה"ל וחולה סרטן אני לא קיבלתי 3 כדורים ברגליים ונהייתי נכה צה"ל בשביל אנשים כמוך, ואני מוכן להתפוצץ ביחד איתך" ואיים עליו באומרו לו כי כל חייו ישלם על אשר עשה.

3. הנאשם, באמצעות בא-כוחו, הודה שנכח במקום ובמועד כמפורט בכתב האישום ואישר שהשוטר ביקש ממנו לעזוב את המקום, אלא שלטענתו אמר לשוטר שקשה לו ללכת וביקש את עזרתו לעלות במדרגות על מנת להתרחק מהמקום. הנאשם כפר באמירות המיוחסות לו, הכחיש כי התנגד למעצרו, טען כי לא תקף את השוטר ולא עיקם את ידו. לדברי הנאשם, השוטר הוא זה שתקף אותו, גרם לנפילתו ובעט בו כשהיה שרוע על הרצפה. הנאשם מסר שלאחר האירוע המתואר הוא אושפז בבית החולים.

תמצית פרשת התביעה

4. במסגרת פרשת התביעה נשמעו עדויותיהם של מר ישראל יעקובוב (להלן: "יעקובוב"), שוטר משמר הגבול שנכח באירוע וניסה לסייע במעצרו של הנאשם; מר איתן קולר (להלן: "קולר"), שוטר שעצר את הנאשם לגביו נטען כי איום והותקף על ידי הנאשם; מר מיכאל קוטר (להלן: "קוטר") חבלן במרחב אילת שטיפל בחפץ החשוד כמתואר בכתב האישום ומר אליה גולדין (להלן: "גולדין") חוקר שגבה מהנאשם את הודעתו.

נוסף לכך הוצגו לבית המשפט דו"ח עיכוב הנאשם; הודעת הנאשם במשטרה ואישור בדבר העברת חומר החקירה למח"ש.

5. יעקובוב, שוטר במשמר הגבול אשר נקרא למקום בשל החפץ החשוד, מסר בעדותו כי התבקש על ידי החבלן לסייע לקולר לאזוק את הנאשם. העד ציין כי לא ראה את שקדם למעצרו של הנאשם ולא ידע על סיבת האיזוק. העד מסר שראה את הנאשם מתפרע כשהוא שכוב על צד הגוף, בעוד השוטר מנסה ללא הצלחה להשתלט עליו כדי לאזוק אותו. העד סיפר כי הנאשם בעט ברגליו באוויר ומנע מהשוטר לאזוק אותו. לדבריו, הנאשם דחף אותו ו"העיף" אותו באוויר באמצעות רגליו ועל כן הם לא הצליחו לאזוק אותו. העד שמע את הנאשם צועק: "תעזבו אותי, לא עשיתי כלום", אך לא שמע אם קדמו לכך אמירות מצד השוטר. במהלך העדות הוצג בפני יעקובוב סרטון שתיעד חלק מהאירוע (נ/1), והוא זיהה עצמו ואת הנאשם והדגיש כי חלקו באירוע הסתכם בניסיונותיו לתפוס את רגליו של הנאשם, על מנת לסייע באיזוקו, אך ללא הועיל.

6. קולר, שוטר סיור במועד האירוע, מסר בעדותו כי הגיע למקום ביחד עם חבלן, בעקבות קריאה אודות

חפץ חשוד ברחוב ירושלים השלמה. קוטר החל לבצע חסימות להרחקת הקהל ממוקד הסכנה. לדבריו, הנאשם ישב על ספסל במרחק של כ-10 מטר מהחפץ החשוד ושתה בירה. קולר ביקש מהנאשם לעזוב את המקום, אך נתקל בסירוב. העד סיפר כי ניסה לגרום לנאשם לזוז ממקומו על ידי כך שהרחיק ממנו את בקבוק הבירה, אך ללא הועיל. קולר ציין כי בשל סירובו של הנאשם להתרחק מהאזור, הודיע לו על עיכובו ולאחר מכן על מעצרו וניסה לאזוק אותו, אך נתקל בהתנגדותו נחרצת מצידו. לדבריו, הנאשם אמר לו: **"תעצור אותי, תביא את כל החברים שלך, תנסו לעצור אותי, רק תביאו אזיקים מתאימים"**. עוד מסר העד כי הנאשם איים עליו, בכך שהניף לעברו מקל מברזל או מנירוסטה ולא אפשר לו לאוזקו. קולר מסר כי בנסיבות אלה, משלא הצליח לאזוק את הנאשם, הוא הוריד אותו ארצה ואזק את ידו האחת אך לא הצליח לאזוק את ידו השנייה. בשלב מסוים, הגיע למקום שוטר מג"ב יעקובוב שניסה לסייע לקולר להשתלט על הנאשם, אשר השתולל בעודו שרוע על הארץ, והם לא הצליחו להרגיעו ולאזוק גם את ידו השנייה. קולר מסר בעדותו כי הנאשם תפס את ידו, משך אותה או ניסה לעקם אותה. בעקבות כך, הכה בו באגרופים על מנת לגרום לו לשחרר את ידו. קולר לא זכר את כל האמירות שהשמיע הנאשם, אך זכר כי אמר לו: **"אתה עומד פה, גם לי מותר לעמוד פה, מצדי נתפוצץ שנינו ונעלה לגן עדן"**. קולר ציין כי במהלך האירוע הפגין הנאשם תנועה מגונה כלפיו, בכך שסימן בידיו לכיוון איבר מינו באומרו דבר מה. האירוע הסתיים לאחר שקצין משטרה הגיע למקום והורה לשחרר את הנאשם. במהלך עדותו, רוענן זכרוננו של קולר באמצעות דו"ח הפעולה שמילא בסמוך לאירוע, ממנו עלה כי הנאשם אמר לו: **"יא בן זונה, למה אתה עושה לי את זה? אני נכה צה"ל וחולה סרטן. לא קיבלתי 3 כדורים ברגלים ונהייתי נכה צה"ל בשביל אנשים כמוך ואני מוכן להתפוצץ ביחד איתך"**. בהמשך אמר לו שהוא ישלם על מה שעשה לו כל החיים ויתלונן עליו במח"ש. במהלך חקירתו הנגדית, הכחיש קולר כי הנאשם אמר לו שיש לו קושי ללכת בשל מצבו הרפואי. הושמעה לקולר הקלטה שביצע הנאשם במהלך האירוע. העד מסר שאינו יכול לזהות את קולו באותה הקלטה, כמי שאמר לנאשם "בן זונה" ואמירות נוספות, וטען שלא קילל את הנאשם.

7. קוטר, חבלן במשטרת ישראל שהוזעק לזירה לטפל בחפץ החשוד. לדבריו, הנחת העבודה בטיפול בחפץ חשוד הוא כי מדובר בחומר נפץ לכל דבר. מקור סכנה נוסף, עליו עמד קוטר בעדותו, הוא הרובוט המשמש לטיפול בחפץ החשוד, הטעון ב-7 כדורים, המהווים סכנה כשלעצמה. קוטר מסר כי עם הגעתו למקום ראה את הנאשם יושב בקרבת החפץ החשוד, במרחק של כ-10 מטר, ושותה בירה. קוטר פנה אל הנאשם וביקש שיעזוב את המקום בשל הסכנה הנשקפת לו, אך נענה בחוסר תגובה מצידו. קוטר ציין שהסביר לנאשם, מספר פעמים, כי יש חפץ חשוד במקום והוא צריך לעזוב. לבסוף, הסכים הנאשם לזוז מהמקום בעזרתו ובעזרת קולר, אל מחוץ לטווח הסכנה, היינו מרחק העולה על 50 מ' ממקור הסכנה או מאחורי חומת מגן. ברם, משהחל קוטר בהכנות לטיפול בחפץ החשוד ראה את הנאשם שב על עקבותיו וחוזר למקומו הקודם ולכן הורה לקוטר "להעיף אותו משם", גם אם הדבר כרוך בשימוש בכוח, כיוון שהנאשם סיכן את חייו ואת חיי השוטר. קוטר העיד שהנאשם סירב להתפנות והוא ראה אותו מתנגד ודוחף את קולר, שהסתייע בכוחות בטחון נוספים. קוטר לא ידע למסור פרטים מדויקים על מהות ההתנגדות של הנאשם, למעט אותן דחיפות שראה, היות והתמקד בטיפול בחפץ החשוד.

8. השוטר גולדין גבה הודעה מהנאשם במשרדי מרכז השירות לאזרח ביום 31.5.2010. גולדין העיד כי הנאשם הגיע למשרד וביקש לדבר ספציפית איתו, על אף שלא הייתה ביניהם היכרות קודמת. הנאשם מסר לגולדין כי בתאריך 13.5.2010 הותקף על ידי שוטרים וברצונו להגיש תלונה ועל כן ביקש את פרטי השוטר שלדבריו תקף אותו. גולדין מסר בעדותו שהבין כי מדובר באירוע הנחקר על ידי משטרת אילת ועל כן הודיע לנאשם כי עליו להיחקר. לדבריו, תגובת הנאשם הייתה: "קשקוש" או "שטויות והשוטר הוא זה שצריך להיחקר". גולדין גבה מהנאשם הודעה, אשר הוגשה לבית המשפט (סומנה ת/2). הנאשם סירב לחתום על ההודעה. גולדין ביקש מהנאשם פרטים אודות גובהו ומשקלו, לצרכי הנתונים המתלווים לתמונתו, ותגובתו הייתה: "אתה רוצה גם לבדוק את המידות של 'הזה' שלי?". גולדין מסר כי תלונות הנאשם נגד השוטרים הועברו למח"ש והציג מסמך מיום 31.5.2010, בדבר העברת החומר למח"ש (ת/3). בחקירתו הנגדית, מסר גולדין כי תפקידו הוא חוקר במשטרה ואין זה מתפקידו למסור פרטים אודות שוטרים לאזרחים. לדבריו, כל תלונה על שוטר עוברת לבדיקת במח"ש, ועל כן אין צורך למסור לאזרח את פרטי השוטר.

תמצית פרשת ההגנה

9. במסגרת פרשת ההגנה נשמעו עדותם של מר אמיר סלאמה (להלן: "סלאמה"), תושב העיר המתגורר בקרבת מקום האירוע.

נוסף לכך, הוצגו סרטון שצולם באירוע; שרטוט שערך הנאשם בנוגע למיקום השוטרים ביחס אליו; דו"ח פעולה לטיפול בחפץ החשוד; תמונות צבעוניות של הזירה; קלטת ותמלול ההקלטה ממועד האירוע וסיכום טיפול רפואי שניתן לנאשם בבית החולים מיום האירוע.

10. הנאשם התייחס בעדותו לאירוע כתב האישום שהתרחש ביום 13.5.2010 ברחוב ירושלים השלמה באילת וסיפר כי ישב לתומו בקיוסק עם בקבוק בירה והמתין לידידה עמה קבע. לפתע, הגיע השוטר קולר, לבוש ברישול, וביקש מאזרחית להתרחק מהמקום ולאחר מכן ניגש אליו נטל את בקבוק הבירה וביקש ממנו לעזוב את המקום בשל חפץ חשוד. הנאשם מסר בעדותו שאמר לקולר בנימוס כי הוא מתקשה ללכת, בשל מצבו הרפואי אותו פירט בבית המשפט, ולכן אין ביכולתו לעלות במדרגות אליהן הפנה אותו קולר ובמקום זאת הציע להיכנס לתא שירותים סמוך. לדבריו, השוטר קולר סירב לאפשר לנאשם לתפוס מחסה בשירותים, בעוד שלאזרחית אחרת התיר להיכנס לחנות שבעלותה, מאחורי וויטרינה, למרות הסכנה הכרוכה בכך לשיטתו. הנאשם הציג תמונות של המקום (נ/4). הנאשם טען כי כי שעה שביקש מהשוטר קולר לאפשר לו תפוס מחסה בשירותים, הוא אזק אותו בידו, מבלי לומר דבר או להסביר, ולאחר מכן משך אותו, בעט באשכיו והפילו ארצה. בעודו שכוב על הקרקע, כך לגרסת הנאשם, בעט בו קולר בגבו, בבטנו ובראשו תוך כדי שהטיח בו קללות ונאצות. בשלב זה, החל הנאשם להקליט את ההתרחשות בעזרת מכשיר הקלטה שהיה בכיסו (הקלטת והתמלול - נ/5). לדבריו, הצטרף ל"חגיגה" שוטר מג"ב יעקובוב ושניהם בעטו והכו בו. הנאשם מסר כי קולר לא הצליח לאזוק את ידו

השנייה וניסיונות האיזוק גרמו לו לחתכים לאורך הזרוע. הנאשם סיפר כי אזרחים שצפו במתרחש צעקו לעבר השוטרים שיעזבו אותו לנפשו ואף אחד מהם צילם את שהתרחש. האירוע הסתיים לאחר שקצין משטרה הגיע למקום והורה לשחרר את הנאשם.

הנאשם סיפר שפונה לבית החולים לקבלת טיפול רפואי, כשהוא סובל בין היתר מפרפור חדרי הלב ולאחר מספר שעות שוחרר לביתו.

הנאשם מסר בעדותו כי לאחר האירוע הגיע למשטרה על מנת לקבל את פרטי השוטר נגדו רצה להגיש תלונה במח"ש ותחת זאת נדרש להיחקר על מגוון עבירות שלטענתו לא ביצע.

הנאשם מסר שלא היווה מכשול לעבודת השוטרים, שכן כלל לא היה חפץ חשוד אלא תרגיל של המשטרה ומכל מקום החפץ היה רחוק ממנו. הנאשם הטעים כי לאור היותו איש ביטחון לשעבר, לא סבירה טענת המאשימה לפיה סיכן את הציבור או נמצא בקרבת מוקד הסכנה.

הנאשם שלל את האמירות המיוחסות לו כלפי השוטר קולר, הכחיש כי עשה את התנועה המגונה המיוחסת לו וטען כי לא הפעיל כוח כלפיו. לדברי הנאשם, הגידופים שספג, כפי שאלו נשמעים בהקלטה, נאמרו על ידי קולר. הנאשם מסר כי החבלן לא הגיע לאזור בו הוכה.

11. סלאמה, אזרח המתגורר מאחורי הקיוסק בו ישב הנאשם במועד כתב האישום, העיד כי באותו היום היה בביתו, שמע צעקות ובעקבותיהן יצא למרפסת. העד ציין כי הוא מכיר את הנאשם כמי שנוהג לשבת בקיוסק שליד ביתו ומדובר באדם חיוני ונחמד. העד סיפר כי ראה את הנאשם שכוב על הרצפה כאשר השוטר יושב עם ברכו על גבו של הנאשם. לדבריו, היו במקום שוטר במדים כחולים ושוטר מג"ב. סלאמה ראה שאחד השוטרים הכה את הנאשם בידו והטיח אותה על הרצפה, והמשיך להכות בו באגרופים. העד מסר כי שמע את הנאשם צורח שמכאיבים לו והחל לצלם את שראה באמצעות מכשיר הטלפון הנייד. סלאמה הציג את הסרטון שצילם וזיהה את קולו כמי שאמר "הלז", במטרה לגרום לשוטרים להפסיק להרביץ, ואת קולו של הנאשם נאנק מכאבים. העד צילם 2 תמונות של הנאשם שכוב על הארץ (נ/1). בחקירתו הנגדית אישר סלאמה כי בסרטון רואים את קולר תופס את ידו של הנאשם, הנאשם משתחרר מהאחיזה וקולר תופס שוב את ידו ומנסה לאזוק אותה. לדבריו, לא ראה את האזיקים, משום שהגיע למקום לאחר שנצפו חתכים על ידו של הנאשם ובדיעבד הבין שאלה נגרמו מהאזיקים.

דין והכרעה

12. כידוע, במשפט הפלילי, מוטל נטל השכנוע על המאשימה והיא יוצאת ידי חובתה כאשר יש בחומר הראיות כדי להוכיח את כל יסודות העבירה במידה שלמעלה מספק סביר. לאחר שהתרשמתי מטענות הצדדים, מראיותיהם, ממכלול נסיבות העניין ומאותות האמת שנתגלו במהלך הדיון, שוכנעתי לקבל את

גרסת עדי התביעה, באופן שניתן לקבוע ממצאים לחובת הנאשם במידת הוודאות הנדרשת במשפט פלילי.

13. הורתו לידתו של האירוע המתואר בכתב האישום, במאבק מיותר בין הנאשם לכוחות המשטרה שהוזעקו למקום, בשל חפץ חשוד. למרבה הצער, איתורו של "חפץ חשוד" במדינתנו, למודת הפיגועים והאסונות, הינו חזון נפרץ. בשל כך, מונחים האזרחים לגלות ערנות ולהזעיק את כוחות הביטחון כל אימת שמתעורר חשש לקיומו של חפץ, נטול בעלים, אשר עשוי לשמש ככלי קיבול לחומרי נפץ.

מתפקידם של המשטרה וכוחות הביטחון לשמור על שלום הציבור, על ביטחוננו וקניינו. החבלנים המגיעים לטפל בחפץ חשוד עושים עבודת קודש תוך סיכון מידי וממשי על חייהם, על מנת לשלול או לנטרל את הסיכון לשלום הציבור. לשם כך, נעזרים החבלנים בכוחות משטרה כדי להרחיק את הציבור מאזור הסכנה. מרבית המקרים כי דווקא בשעת דחק כזו מגלים רבים סקרנות בלתי נכבשת לצפות במוקד ההתרחשות, תוך סיכון חייהם וחיי אחרים ומתפקידם של כוחות הביטחון להרחיקם אל מחוץ לטווח הסכנה.

ברי לכל, כי ככל שהחפץ החשוד היה מתגלה כחומר נפץ שגרם לפיגוע שהביא לפגיעה בגוף ובנפש, הייתה מופנית אצבע מאשימה כלפי כוחות הביטחון בשל כך שלא פעלו במיומנות הנדרשת כדי להרחיק כל סקרן סורר, אף אם הדבר כרוך בשימוש בכוח, על מנת להצילו.

14. במקרה שלפניי, שוכנעתי כי הנאשם גילה אדישות ובוז להפצרות כוחות הביטחון, ומיאן לבקשת המשטרה להתפנות מאזור הסכנה. הנאשם מסר בעדותו כי העריך שמדובר בתרגיל משטרה, ובשל כך, ככל הנראה, סירב לשתף פעולה עם דרישות המשטרה (עמ' 47 לפרוט'). גם בהודעתו במשטרה, מיום 31.5.2014, גרס הנאשם: **"קודם כל לא הפרעתי לשוטרי לטפל בחפץ חשוד ולא עניינים. דבר שני זה היה תרגיל של המשטרה, כן. זה היה תרגיל הדמיה, כן. היה תרגיל הדמיה"** (ת/2).

יתר על כן, התרשמתי שלנאשם ביטחון עצמי רב, והוא הציג עצמו כידען בתחום חומרי הנפץ והשפעתם, על רקע ניסיון חייו ושירותו הצבאי בחיל המודיעין, שם ראה לדבריו הרבה פיצוצים. הנאשם הסביר בעדותו כי "הנזק מפיצוץ הוא לא נזק ישיר אלא גל הדף". מכאן, הלן הנאשם כלפי השוטר קולר אשר נאות לבקשת אזרחית לשהות בחנותה מאחורי ויטרינת זכוכית ואילו ממנו נדרש שיפנה את האזור דרך גרם מדרגות, במקום לאפשר לו להיכנס לשירותים ציבוריים שהיו במקום. על בסיס זה, כך התרשמתי, החל מאבק כוחות מילולי ופיזי בין הנאשם לשוטר קולר, במהלכו נאלץ האחרון להפעיל כוח כדי לנסות לאזקו, ללא הצלחה, כדי לפנותו מהמקום בכוח.

15. מצאתי לתן אמון במרבית עדויות התביעה, אשר הובאו לפניי, אשר לרוב השלימו זו את זו ונתמכו בחלקן בעדויות שהציגה ההגנה עצמה. אכן, לא נעלמו מעיני אי דיוקים או גוזמאות שנתגלעו בחלק מעדויות השוטרים, ובהתחשב באלה, ולאחר הפרדת המוץ מן הבר, סבורני כי התביעה הניחה תשתית עובדתית מספקת שיש בה כדי להרשיע את הנאשם במיוחס לו בכתב האישום.

כידוע, סתירות ואי-דיוקים אינם פוגמים בהכרח במהימנות הגרסה כולה. עקרון "פלגינן דיבורא", לפיו דברי עדים אינם עשויים מקשה אחת וכי בסמכות בית המשפט להבחין בין אמירותיהם השקריות לאמירותיהם הכנות, כך שעל האחרונות ניתן יהיה להתבסס לצורך הרשעה, עוגן בפסיקה ומתיישב עם סעיף 57 לפקודת הראיות (ר' ע"פ 5232/10 **אחמד אבו ג'ומעה נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 8.4.2013)).

וכך קבע בעניין זה הנשיא שמגר בע"פ 5612/92 **מדינת ישראל נ' בארי** פ"ד ח(1) 314, 302:

"בית המשפט רשאי להסתמך על קטעי עדותו של עד גם אם אינו מקבל את דבריו כאמינים בשלמותם ובמקשה אחת ... עדות שיש בה סתירות, רשאי בית המשפט לנסות ולבור בה את הבר מן התבן, היינו לחלק את העדות באופן שבית המשפט ייתן אמונו בחלק מן הדברים וידחה יתרתם."

לעיתים ניתן למצוא הסבר מניח את הדעת לסתירות. לעתים רשאי בית המשפט לפצל את העדות ולתן אמון רק בחלקים ממנה (ראה למשל ע"פ 71/76 **עבדול חי נ' מדינת ישראל**, פ"ד מ"ו(4) 620; ע"פ 4977/92 **ג'ברין נ' מדינת ישראל** פ"ד מ"ז(2) 697; ע"פ 526/90 **בלזר נ' מדינת ישראל**, פ"ד מה(4) 133, בפסקה 34). עם זאת, כאשר מצויות סתירות בעניינים מהותיים, וכאשר לא ניתן להן הסבר מניח את הדעת, יקשה על בית המשפט לתן אמון בדברי העד.

16. מצאתי לקבוע כי הנאשם סירב להפצרות השוטרים להתפנות מאזור הסכנה, עד שנאלצו לעצרו תוך שימוש בכוח. אכן, החבלן קוטר מסר בעדותו כי בתחילה הוא והשוטר קולר הצליחו לשכנע את הנאשם לצאת אל מחוץ לטווח הסכנה, אך מיד לאחר מכן שב הנאשם חזרה אל מקומו. מנגד, השוטר קולר שלל התרחשות זו וציין כי הנאשם כלל לא הסכים לצאת אל מחוץ לטווח הסכנה ועל כן נאלץ להפעיל כוח, ולהסתייע בשוטר המג"ב יעקובוב. בעניין זה אישר הנאשם עצמו את גרסת השוטר קולר. סבורני כי לסתירה זו אין משקל רב לצורך הכרעה בסוגיות העומדות על הפרק, ובעניין זה נחה דעתי לקבל את גרסת השוטר קולר, אשר נתמכה בעדותו של יעקובוב ואף בגרסתו של הנאשם עצמו. יתר על כן, קבלת גרסה זו מיטיבה עם הנאשם, שכן לפי גרסת קוטר היה מקום לראות בחומרה את חזרתו של הנאשם אל "טווח הסכנה", לאחר שכבר ניאות לצאת ממנו. בעניין זה, התרשמתי מעדותו של קוטר כי הנ"ל התקשה לזכור פרטים רבים נוכח משך הזמן שחלף מאז אותו אירוע ועד למתן עדותו אודותיו. עם זאת, מצאתי לקבל את יתר עדותו כמהימנה, עת סיפר כי במהלך טיפולו בחפץ החשוד, ראה מרחוק את השוטר קולר נתקל בהתנגדות מצד הנאשם למעצרו. עדות זו מתיישב עם כלל עדויות התביעה וההגנה.

מצאתי לתן אמון בעדותו של יעקובוב, אשר העיד כי סייע לקולר לאזוק את הנאשם, ולצורך כך התיישב על רגליו. יתכן והעד הפריז עת סיפר כי הועף באוויר מדחיפות רגליו של הנאשם, אך אני נכון לקבל כעובדה כי העד נתקל בהתנגדות מצד הנאשם לאיזוקו, והראיה היא ששני השוטרים לא הצליחו לאזוק את הנאשם בשתי ידיו.

עדותו של השוטר קולר הייתה מפורטת וסדורה וניכר כי הדברים אותם תיאר אכן התרחשו כפי תיאורם. שוכנעתי כי השוטר קולר לא ביקש לחתור למגע אלים עם הנאשם ולא ביקש לטפול עליו אשמת שווא. משנתקל קולר בהתנגדות מצד הנאשם, ביקש להרחיקו ללא מגע בעזרת הזזת בקבוק הבירה. משהדבר לא צלח התדרדרו הדברים לכדי מגע אלים, הן פיזית והן מילולית, מתוך מטרה להגן על חייו של הנאשם עצמו. עם זאת, נוכחתי כי הוטחו כלפי הנאשם אמירות קשות, במהלך הניסיון לאזקו בידי. האמירות הוקלטו, לפחות בחלקן, ע"ג קלטת שהציג הנאשם (ולמים תומללה). בסוגיה זו לא מצאתי להיענות לבקשת הסנגור לעריכת בדיקת קול, מהסיבה שמצאתי לתן אמון בגרסת הנאשם בעניין זה, לפיה הדברים נאמרו במהלך ניסיונות האיזוק, כמו גם המכות שקיבל עליהן אין חולק, מהשוטר קולר, ועל כך אתן דעתי בהמשך.

17. מנגד, התרשמתי מהנאשם עצמו, במסגרת עדותו לפניי, כמי שפרס תמונה עובדתית חלקית, לעתים לא סבירה ולא הגיונית, על מנת להציג עמדה קרבנית. סבורני כי הנאשם הביא על עצמו, מתוך יהירות וכחנות ועיקשות, את האירוע האלים והמיותר שהביא למעצרו תוך שימוש בכוח, עד שנזקק לטיפול רפואי. כפי שהנאשם הגיע למקום, כך היה עליו לעזוב את המקום משהיה חשש לאירוע חבלני. השוטרים הגיעו למקום כדי לשלול או לנטרל חפץ החשוד כחומר נפץ, ובין כך לאבטח את האזור ולמנוע פגיעות בנפש. הנאשם העדיף להרים קשיים ולא להתפנות מהאזור, אם מפני שסבר שמדובר אך בתרגיל משטרתי ואם משום שסבר שדבר רע לא יאונה לו, בבחינת "יהיה בסדר". הנאשם אף לא ניסה להתרחק מהמקום, גם אם בעת הליכתו הוא מסתייע במקל הליכה. ככלות הכל, הנאשם הגיע למקום על רגליו ולבטח תכנן לשוב על עקבותיו באותה הדרך. לא מצאתי לתן אמון בגרסת הנאשם, לפיה נתקל לפתע באלימות קשה מצד השוטרים, מבלי קדמה לכך בקשתם לעזוב את המקום. אכן, חלק מהמכות שקיבל במהלך האירוע לא הוכחו על ידי השוטר קולר, אלא שהנ"ל נימק זאת בשל תקיפתו על ידי הנאשם, כמבואר לעיל. הנאשם שלל את האמירות עליהן העיד השוטר קולר, כמו גם התנועה שעשה למולו עת הצביע לכיוון איבר מינו. במהלך העדויות בבית המשפט נוכחתי כי הנאשם לא נהג בנימוס כלפי עדי התביעה שהגיעו להעיד. מעדותו של השוטר גולדין, אותה מצאתי כמהימנה, עלה כי עת ביקש מהנאשם פרטים אודות גובהו ומשקלו, השיב לו: "אתה רוצה גם לבדוק את המידות של 'הזה' שלי?". בהודעתו במשטרה, טען הנאשם, ביחס לכך שלאזרחית אחרת אפשר השוטר להימצא במקום אחר, כך: "...אז לבחורה, הוא ראה כוס מול העיניים שלו, אז הוא נתן לה ללכת לחנות...". התרשמתי, אם כן, כי סגנון דיבורו של הנאשם מתיישב עם האמירות והמעשים שיוחסו לו על ידי עדי התביעה. זאת ועוד, מצפיה בסרטון שהציג הנאשם (נ/1) עולה בין היתר כי אכן הנאשם התנגד לאיזוקו על ידי השוטר קולר והרחיק ממנו את ידו, כדי שזו לא תאזק. בעניין, שמתי לבי לכך שבעוד שידו הפנויה חמקה מהאזיק, היא מצאה את הדרך לכיס כדי להפעיל את מכשיר ההקלטה שהיה טמון בו. לא מצאתי הסבר בגרסת הנאשם, לטעמים בשלם מנע את איזוקו, וכך היה חוסך מעצמו את אותן שריטות שנגרמו במהלך מאבקו למנוע את איזוקו.

18. כאמור, הנאשם הואשם בעבירות של העלבת עובד ציבור, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, תקיפת שוטר בעת מילוי תפקידו, איומים, שימוש בכוח או באיומים למנוע מעצר והתנהגות פרועה במקום ציבורי. אעמוד על יסודות העבירות הנ"ל ואבחן האם הוכיחה המאשימה, ברף השכנוע הנדרש בפלילים, את אשמו של הנאשם.

"המעליב בתנועות, במלים או במעשים, עובד הציבור, או דיין או פקיד של בית דין דתי או חבר ועדת חקירה לפי חוק ועדות חקירה, תשכ"ט-1968, כשהם ממלאים תפקידם או בנוגע למילוי תפקידם, דינו - מאסר ששה חדשים."

תכליתו של האיסור הפלילי על העלבת עובד ציבור היא להגן על עובדי הציבור ועל השירות הציבורי בכדי להבטיח את יכולתם המלאה לבצע את משימותיהם למען הציבור. על מנת להרשיע נאשם בעבירת העלבת עובד ציבור, על המאשימה להוכיח כי הוא העליב את רעהו כמשמעותה הלשונית של המילה: הכלים, פגע בכבוד או הביש בכל דרך אפשרית לרבות בתנועה או במעשים אף שלא לוו באמירה כלשהיא. קללות, גידופים ותנועות בלתי מוסריות עשויות להוות העלבה וכך גם יריקה בפניו של קצין משטרה. דברי העלבון צריכים להיאמר בפניו של עובד ציבור במסגרת מילוי תפקידו כלומר כשהוא פועל במסגרת הסמכות שהוקנתה לו בחוק וכאשר קיימת זיקה בין העלבה לבין מילוי התפקיד. אין זה משנה אם קודם להעלבתו של המתלונן נאמרו כלפי הנאשם אמרות עולבות. העלבה כמשמעותה הלשונית פירושה הכלמה, פגיעה בכבוד, ביושר. העלבון צריך שיכלול, אפוא, ביטוי מילולי או מעשי שיש בו כדי למעט בכבודו של עובד הציבור, להדגיש את אפסותו, להכפישו ולבזותו.

ברע"פ 2660/05 **אונגרפלד נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 13.8.2008) נקבע כי תכליתו של האיסור הפלילי על העלבת עובד ציבור היא להגן על עובד הציבור ועל השירות הציבורי, כדי להבטיח את יכולתם המלאה לבצע את משימותיהם למען הציבור. גבולותיה של הנורמה הפלילית האוסרת העלבת עובד ציבור נקבעים כפרי איזון בין שני כוחות מנוגדים: האחד תכליתו להגן על עובד הציבור במילוי תפקידו, ובכך להגן על השירות הציבורי בכללותו והאחר, הנוגד, תכליתו להותיר מרחב מספיק לחופש הביטוי והביקורת של האזרח כנגד מוסדות השלטון, השירות הציבורי ועובדיו. המתח הזה קובע את מרחב הפרשנות של הנורמה הפלילית. כך קבעה כב' השופטת פרוקצ'יה ברע"פ 2660/05 לעיל:

"מעשה ההעלבה לצורך הנורמה הפלילית מצוי במישור הבוחן את השאלה האם נעשה מעשה של השפלה וביזוי כלפי עובד ציבור, המחבל ביכולתו לבצע את תפקידו, ואינו עוסק בשאלה האם יש אמת או שקר בתוכנה של ההעלבה. 'העלבה' היא מעשה של ביוש והשפלה של עובד הציבור, כשהדגש מושם על סגנונו וצורתו, בין אם יש בתוכנו אמת או שקר. התמקדות העבירה בצורתם ובסגנונם של הדברים מניחה כמובן מאליו כי לצורך בירור טענות, השגות, ותלונות שיש לאזרח כלפי הרשות הציבורית ועובדיה, פתוחים בפניו ערוצים שונים להעלותן, ולמצות באמצעותם בחינה אמיתית של דברי ביקורת על השירות הציבורי, ועל תפקוד עובד הציבור. תלונות מכל מין וסוג שהוא על השירות הציבורי ניתן לברר במישור המערך המינהלי, בין

במסגרת משמעתית וביקורת המדינה, ובין במישור התלונה הפלילית. על התנהגות שוטרים ניתן לפנות בתלונה למחלקה לחקירות שוטרים. על אלה קיימת ביקורת שיפוטית מוגדרת. במסגרות בירור אלה נבחנות מידות האמת והממשות בטענות הביקורת. יוצא, אפוא, כי דברי העלבה קיצוניים כלפי עובד ציבור, המקיימים ודאות קרובה לפגיעה ממשית ביכולת תפקודו, והעלולים להשפיע על השירות הציבורי בכללו, נכנסים בגדרה של הנורמה הפלילית, בין אם יש בביקורת המוטחת ממשות לגופה, ובין אם לאו. שאלת האמת או השקר אמורה להתברר לא בגדרה של האמירה העולבת, אלא במסגרת תלונה המוגשת כדין לרשויות מוסמכות, כשהיא מנוסחת כדבעי, בדרך כנה ואדיבה, אם וכאשר תוגש".

האיזון שבין פרשנות יסודות העבירה לבין חופש הביטוי לצורך להגן על עובד הציבור, מבוצע בהשראת אמות המידה של פסקת ההגבלה בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. חופש הביטוי, על היבטו החוקתי, נעצר במקום שבו מוטחים כנגד שוטר דברי השפלה וביזוי. דברים אלה לא רק פוגעים בכבודו של השוטר כפרט לעיני כל, אלא פוגעים במשטרה כולה כגוף ציבורי אוכף חוק.

בבחינת היסוד הנפשי לעבירה, מצאתי לציין כי העלבת עובד ציבור הינה עבירה התנהגותית בה באה דרישת היסוד הנפשי לסיפוקו במודעות כלפי טיב המעשה וכלפי התקיימותן של הנסיבות (ראה קדמי על הדין בפלילים, חלק רביעי, עמ' 1719). כך נאמר בת"פ (שלום באר שבע) 8279/07 **מדינת ישראל נ' אחמד אבולקיאען** (ניתן ביום 13.7.2011):

"... עבירה של העלבת עובד ציבור... יסודה הפיזי הינו בכך שמבצעה "מעליב בתנועות, במלים או במעשים, עובד הציבור...". כפי שהובהר על ידי כב' השופטת פרוקצ'יה, ברע"פ 2660/05 אונגרפלד ת. מ"י, (ניתן ביום 13.8.2008) "האיסור על העלבת עובד ציבור נועד להגן עליו מפני פגיעה נפשית שכרוכים בה ביזוי, השפלה, ופגיעה בכבוד האישי", "כדי שהעלבה תיכנס בגדרו של האיסור הפלילי, עליה לפגוע בליבה העמוקה של כבוד האדם במילוי תפקידו" (פסקה 45 לפסק הדין).

20. לאור האמור לעיל, מצאתי כי האמירות "בן זונה", "יא חתיכת חרא", "ינעל אמא שלך" (נ/5) ותנועות הידיים לכיוון איבר המין למול השוטר, בנסיבות המתוארות, מהוות העלבה במודע, כמשמעותה בסעיף 288 לחוק העונשין.

הפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו

21. סעיף 275 לחוק העונשין קובע:

"העושה מעשה בכוונה להפריע לשוטר כשהוא ממלא תפקידו כחוק או להכשילו בכך, או להפריע לאדם אחר או להכשילו מלעזור לשוטר, דינו - מאסר עד שלוש שנים ולא פחות משבועיים ימים."

על מנת להרשיע בעבירה זו, נדרשת עשיית מעשה בכוונה להכשיל את השוטר במילוי תפקידו. דרישת הכוונה בחזות מראש להכשלה או ההפרעה. די במודעות לאפשרות ההכשלה.

בת"פ (שלום רחובות) 26030-03-12 **משטרת ישראל תביעות- שלוחת רמלה נ' מוחמד זגילה** (ניתן ביום 23.3.2014), נקבע:

"הלכה פסוקה היא, כי העבירה מושלמת לא בהכשלה ממש אלא בעשיית מעשה בכוונה להפריע לשוטר במילוי תפקידו כחוק או להכשילו בכך. כמו כן נפסק, כי מסירת מידע כוזב לשוטר מגבשת את יסודות העבירה (ע"פ 476/72 טרנובסקי נ' מדינת ישראל, פ"ד כז(1) 376 (1973); רע"פ 4691/02 עבדאללה נ' מדינת ישראל(4.6.2002); ת"פ (י-ם) 4924/04 מדינת ישראל נ' נאסר (23.1.06); ת"פ (י-ם) 3544/01 פרקליטות מחוז ירושלים נ' גמאל (27.5.03))."

22. בענייננו, סבורני כי סירובו של הנאשם להיענות לבקשת כוחות המשטרה, ובכללם השוטר קולר להתרחק מטווח הסכנה, בשל הימצאות חפץ חשוד המטופל באמצעות הרובוט משטרתי טעון בכדורים, כל זאת כשהוא נוכח בכוחות הביטחון המתפרסים באזור על מנת להרחיק את הציבור ממקור הסכנה הפוטנציאלית מהווה הפרעה בוטה למלאכת השוטרים בשעת מילוי תפקידם, בכוונה להכשילם.

תקיפת שוטר בעת מילוי תפקידו

23. סעיף 273 לחוק העונשין קובע:

"התוקף שוטר והתקיפה קשורה למילוי תפקידו כחוק או אדם אחר העוזר לשוטר כשהשוטר ממלא תפקידו כחוק, דינו - מאסר עד שלוש שנים ולא פחות מחודש ימים."

עבירת תקיפת שוטר, הינה עבירה התנהגותית, המעניקה אף היא הגנה מיוחדת לשוטר במילוי תפקידו.

היסוד העובדתי בנוי ממעשה התקיפה. הרכיב הנסיבתי בעבירה מחייב
הציבור, כשהוא ממלא את תפקידו, או בנוגע למילוי תפקידו.

אשר ליסוד הנפשי, נדרשת מחשבה פלילית רגילה, קרי -מודעות לטיב המעשה, ולהתקיימותן של
הנסיבות. נוסח הסעיף אינו דורש קיומה של כוונה מיוחדת.

בעניין זה מצאתי להפנות לאמור בהליך (שומרון) 2412/13 **התביעה הצבאית נ' עבד אלסלאם**
מוחמד סאלם סאלם (ניתן ביום 13.4.2014):

**"עבירת תקיפת חייל כתקיפת שוטר, הינה עבירה התנהגותית, המעניקה אף היא (כאחותה -
העבירה שעניינה העלבת חייל) הגנה מיוחדת לחייל/שוטר במילוי תפקידו. היסוד העובדתי בנוי
ממעשה התקיפה. הרכיב הנסיבתי בעבירה מחייב שהתקיפה תהא כלפי החייל או עובד הציבור,
כשהוא ממלא את תפקידו, או בנוגע למילוי תפקידו. אשר ליסוד הנפשי, נדרשת מחשבה פלילית
רגילה, קרי - מודעות לטיב המעשה, ולהתקיימותן של הנסיבות. נוסח הסעיף אינו דורש קיומה
של כוונה מיוחדת."**

24. בעניין דנא, מצאתי לקבל כמהימנה את גרסת השוטר קולר, לפיה הנאשם משך את ידו או ניסה לעקם
אותה, ובשל כך נאלץ להפעיל נגדו כוח בדרך של מכות אגרופ כדי לשחרר את ידו. גרסה זו אף תועדה
בסמוך לאירוע ע"ג דו"ח הפעולה מיום האירוע (נ/3). גרסה זו עולה גם מהתמונה הכללית כפי שתוארה
על ידי החבלן קוטר, אשר ראה את הנאשם דוחף את השוטר וגרסת יעקובוב אשר העיד כי הנאשם דחף
אותו ברגליו על מנת למנוע ממנו לסייע לאיזוקו. מכל המקובץ, נחה דעתי כי הורם נטל ההוכחה
להרשעת הנאשם בעבירה זו.

איומים

25. סעיף 192 לחוק העונשין קובע:

**"המאיים על אדם בכל דרך שהיא בפגיעה שלא כדין בגופו, בחירותו, בנכסיו, בשמו הטוב או
בפרנסתו, שלו או של אדם אחר, בכוונה להפחיד את האדם או להקניטו, דינו - מאסר שלוש
שנים."**

האיום צריך להיות כלפי אדם (בן אנוש), להיות "רציני וממשי". איום משמעו הטלת פחד או אימה מפני
רעה צפויה שיש בה כדי לפגוע באחד הערכים המוגנים המפורטים בסעיף 192. המבחן הוא מבחן
אובייקטיבי של אדם סביר קרי, האיום, במילים או בהתנהגות בדרך כלשהי, עלול לנטוע בלבו של אדם
רגיל פחד או חרדה. ויודגש, האיום יכול שיהיה מילולי (בכתב או בעל פה) ויכול שיבוא לכלל ביטוי בכל
דרך אחרת לרבות התנהגות. על האיום לכלול אלמנט של "פגיעה", בין אם יש בה כדי לגרום נזק מוחשי
ובין שהיא נותרת ערטילאית, "שלא כדין" כלומר ללא הצדקה מכוחה של הגנה מהותית הקבועה בחוק.

האיום עניינו פגיעה בגופו, חירותו, נכסיו, שמו הטוב או פרנסתו של הקורבן או של אדם אחר.

כדי לקבוע אם תוכנו של ביטוי או מעשה עולה כדי איום, כמובנו בסעיף הנ"ל, המבחן הוא מבחן אובייקטיבי של האדם הסביר, במסגרתו בית משפט נדרש לבחון אם יש בדברים כדי להטיל אימה בליבו של אדם רגיל מהיישוב ונסיבותיו של האדם שנגדו הופנה האיום (ע"פ 5498/10 פלוני נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 6.4.2011 פסקה כד' לפסק דינו של כבוד השופט רובינשטיין). בחינת תוכנו של הביטוי אינה מתבצעת בחלל ריק כי אם על רקע מערך נסיבותי קונקרטי, שבגדרו ייתן בית משפט דעתו, בין היתר, לאופן מסירת הביטוי, או ביצוע מעשה, לאופן שהוא נקלט ולמסר שהיה גלום בו. לשם קיום היסוד הנפשי, די בהוכחת מודעות ברמת הסתברות גבוהה, עד כדי קרוב לוודאות, כי הביטוי או המעשה המאיים עלול להפחיד או להקניט את קולט האיום [ע"פ 3140/11 פלוני נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 30.4.2012) פסקה 12 לפסק דינו של כבוד השופט פוגלמן].

בבחינת היסוד הנפשי, יצוין כי לשון החוק מציגה דרישה מפורשת של כוונה: "בכוונה להפחיד את האדם או להקניטו". המדובר בעבירה התנהגותית כך שמשמעותה של הכוונה הינה המטרה. המבצע את העבירה פועל מתוך שאיפה להשגת היעד שהסעיף נועד למנוע מימושו. הכוונה מאופיינת ברצון "להפחיד" (להטיל אימה, לטעת פחד מפני תוצאה רעה) או "להקניט" (להרגיז או להכעיס).

26. בנסיבות דנא, סבורני כי האמירות שהפנה הנאשם לשוטרים, כגון "...אנחנו נתפוצץ ביחד ונגיע לנן עדן" או "... ואני מוכן להתפוצץ ביחד איתך", כפי העולה מעדותו של קולר, אותה מצאתי מהימנה בעניין זה, בנסיבות המיוחדות של המקרה שלפניי, מהווים דברי איום, מתוך כוונה להפחיד ולהקניט את השוטר. ודוק, השוטרים הניחו, כפי חובתם, כי דובר בחומר נפץ, העלול להתלקח בכל רגע, ולצורך כך נעשה שימוש בכדורים חיים בעזרת רובוט משטרת. מכאן, שיש בדברי הנאשם כדי איום ממשי על חייהם של השוטרים. הנאשם ניצל את שעת הדחק של השוטרים, שכל מבוקשם היה למנוע פגיעות בנפש בקרב האוכלוסייה באזור, בכך שמיאן להתפנות מהאזור ובדרך זו העמיד את השוטרים בסכנה מוחשית ומידית, ואף הביע דברי איום על מוות בשל הפיצוץ האפשרי.

זאת ועוד; האמירה שהפנה הנאשם לקולר לפיה הוא ישלם על מעשיו כל חייו, כמו טענתו כי הנאשם הניף כלפיו מקל מברזל מהווים אף הם איומים כדי להפחיד ולהקניט.

עם זאת, למען הסר הספק, אני מוצא לציין, כי הבעת רצונו של הנאשם להלין על השוטרים בפני המחלקה לחקירות שוטרים (מח"ש), אינה מהווה כשלעצמה דבר איום. המדובר בהודעה על נקיטה בזכות חוקית מוקנית לכל אזרח. אמירה על כוונה לנקוט בדרך חוקית, כגון פנייה למח"ש, תלויה במשטרה או הגשת תביעה, לא איום היא.

שימוש בכוח או באיומים למנוע מעצר

"המשתמש בכוח או באימים כדי למנוע או להכשיל מעצר חוקי, שלו או של אדם אחר, או כדי להכשיל חיפוש חוקי, דינו - מאסר ששה חדשים או קנס 750 לירות."

בבואה של התביעה להאשים אדם בשל התנגדות למעצר חובה עליה להוכיח, בנטל הנדרש, כי המעצר היה חוקי. אם חוקיות המעצר לא הוכחה, הרי ניסיון לעצור אדם בכח הוא מעשה תקיפה בלתי חוקי, שהנעצר רשאי להתגונן כנגדו.

כך נקבע בע"פ 136/51 פרנקל נ' היועמ"ש, פ"ד ה(2) 1602, 1606 מפי כב' הש' אגרנט, כתוארו דאז:

"הפועל יוצא מקיום הזכות, אשר לכל האזרח, להיות חופשי ממעצר, הוא כי זה זכאי להתנגד למעצרו אלא אם אותו מעצר הוא חוקי. זאת אומרת: זכותו של אדם להתנגד למעצר שאחר אומר או מנסה לבצע כנגדו, תלויה בכך, אם לשני הסמכות החוקית לעצרו או לא. הזכות לעצור והחובה להיכנע (למעצר) עומדות ביחס שווה זו לזו."

נדרשת לעבירה זו כוונה מיוחדת לכך שהשימוש בכוח או באימים נועדו למנוע או להכשיל ביצוע מעצר או חיפוש חוקי, שלו או של אחר.

28. בענייננו, עסקינן במעצר חוקי, לאחר שהנאשם סירב להתרחק מאזור הסכנה, שם בוצעה הפעילות המשטרתית ולאחר שהודע לו על עיכובו, אך זה עמד על סירובו באמתלות שונות. כאמור, לא שוכנעתי כי הנאשם לא היה מסוגל, בשל בעיות רפואיות, להתרחק מהמקום אם בדרך המדרגות במקום או בכל דרך אחרת. ההגנה אף נמנעה מהבאת עדות שברפואה כדי לתמוך בטענת הנאשם, שלא היה ביכולתו להעלות במדרגות אליהן הפנה השוטר, בשל נסיבות רפואיות. יתר על כן, מסרטון הווידאו שצולם (נ/1) ניתן להבחין כי הנאשם הניף את ידו והרחיקה מהשוטרים כדי למנוע את איזוקה. זו אותה היד שהצליחה להגיע לכיס הזקט כדי להפעיל את מכשיר ההקלטה, אך ידעה לחמוק מהאיזוקה. בנסיבות אלו, מצאתי לקבוע כי הונחה התשתית העובדתית המצדיקה את הרשעת הנאשם גם בעבירה זו.

התנהגות פרועה במקום ציבורי

"העושה אחת מאלה, דינו - מאסר ששה חדשים: (1) מתנהג באופן פרוע או מגונה במקום ציבורי"

מטרתו של האיסור שנקבע בחוק הינה למנוע התנהגות גסה העלולה לעורר רגשי בחילה והתמרמרות מצד הציבור, כלומר האיסור הקבוע הינו איסור "עצמאי" כאשר אין צורך בכך שההתנהגות האסורה תהא מנועה על פי כל הוראה בדין (ראה קדמי הדין בפלילים, חוק העונשין, חלק רביעי, עמ' 2240).

בבחינת היסוד העובדתי לעבירה, יש לציין כי המתנהג הן במעשי והן במחדל ואין לפרש את המונח מתנהג על דרך הצמצום כך שהתנהגות שבגופו, כמו אדם שהולך ערום בשווקים וברחובות או כשהוא עושה את צרכיו ברבים מהווה התנהגות פרועה במקום ציבורי [ע"פ 15/63 וייס וספקטור נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 31.10.1963)]. התנהגותו של אדם כוללת בדרך כלל דיבורו אך אינה מוגבלת לדיבור פה בלבד. לשם הרשעה בעבירה על פי סעיף 216(א)(1) יש להראות כי התנהגות של הנאשם עצמו הייתה פרועה או מגונה [ת"פ (שלום ת"א) 7126/03 מדינת ישראל נ' לוינסקי, ניתן ביום 18.8.2004]. על ההתנהגות העבריינית לעורר דחייה בשל מידה ניכרת של גסות ופגיעה באחר או בערך חשוב ולא די בהעדר נימוסים ובהעדר תרבות ומסורת כדי להקים את היסוד העובדתי לעבירה [ע"פ (מחוזי חיפה) 2813/02 חאלד מוחמד נ' מדינת ישראל, (ניתן ביום 17.2.2003)]. התפרעות על רקע התנגדות למעצר ותקיפת שוטרים עשויה לשמש בסיס להרשעה בעבירת התנהגות פרועה במקום ציבורי [ע"פ 45/56 יוסף מזרחי נ' היועץ המשפטי לממשלה (ניתן ביום 18.4.1956)]. די בכך שהדבר מעורר רגשי פלצות וסלידה בקרב הציבור כך שהמנבל את פיו ברבים עלול להיות מורשע בשל התנהגות מגונה (ראה קדמי לעיל, חלק רביעי עמ' 2234).

בבחינת היסוד הנפשי לעבירת התנהגות פרועה במקום ציבורי, יש לציין כי העבירה הינה עבירה התנהגותית שאין לגביה דרישה של "כוונה". אי לכך, יובא על סיפוקו היסוד הנפשי ב"מודעות" כלפי "טיב המעשה" ו"התקיימות הנסיבות".

30. בנסיבות המקרה דנא, ולאור הרשעתו בשלל העבירות, סבורני כי אין מקום להרשעתו גם בעבירה של התנהגות פרועה במקום ציבורי. הנאשם הואשם בעבירות שונות המבוססות על מסכת עובדתית אחת. סעיף 186 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 מתיר הרשעת נאשם בשל כל אחת מהעבירות הנובעות מביצוע מסכת עובדתית אחת, אך נקבע בפסיקה כי אין זה מן הראוי להרבות בעבירות בשל פרשה אחת ובמיוחד ראוי להימנע מלייחס שורה של עבירות "חופפות" בשל אותה פרשה.

ראה בש"פ 5284/91 דוד לויאן נ' מדינת ישראל, פ"ד מו(1), 156 בו קבע כב' הש' ברך:

"בהגשת כתב-אישום צריכה התביעה להשתדל לבחור, בין סעיפי האישום האפשריים, אותו האישום המבטא בצורה הנאותה ביותר את מהות המעשה. במסגרת זאת מותר לה, כמובן, לבחור את הסעיף המחמיר ביותר עם הנאשם. אם יש לתובעים ספקות כלשהם לגבי האפשרות להוכיח את כל האלמנטים של עבירה זו, ניתן לצרף אישום נוסף אואלטרנטיבי, ודבר זה גם מוצדק, אם הוא נחוץ כדי להאיר היבט מיוחד של הפרשה. אך אין להרבות בסעיפי אישום סתם, תוך מה שנקרא באנגלית: "throwing the book at the accused".

ככלל, אין זה מן הראוי לייחס לנאשם בשל מעשה אחד מספר עבירות "במקביל" וכפי שנקבע בבש"פ 5284/91 לעיל, "אין להרבות בסעיפי אישום סתם" אלא אם כן קיימת לכך הצדקה עניינית לאמור (ראה י.קדמי, על סדר הדין בפלילים, חלק שני, הליכים שלאחר כתב אישום, כרך א', עמ' 924 ו-927).

אי לכך, נוכח שלל העבירות בהן מצאתי להרשיע את הנאשם, סבורני כי יש בהן כדי כסוי מלא של התנהלותו האסורה, ואין מקום להרבות בעבירה נוספת, בשל התנהגות פרועה במקום ציבורי. בשל כך, מזוכה הנאשם מביצוע עבירה זו.

התנהלות המשטרה

31. טרם חתימה, ועל אף שמצאתי את הנאשם אשם במרבית העבירות שיוחסו לו בכתב האישום, סבורני כי יש מקום להעיר על דרך ההתבטאות שנשמעה כלפי הנאשם. אמנם, הנאשם חטא במעשיו כלפי השוטרים, השמיע כלפיהם אימים, גידופים ומנע בכוח את מעצרו ובכך העמידם בסכנה פוטנציאלית. ברי כי השוטרים פעלו תחת לחץ המובן כשלעצמו. עם זאת, הדברים שהפנה הנאשם לשוטרים, הראויים לגינוי, אינם מצדיקים השבת דברים באותה מטבע כלפי הנאשם. אמירות כגון: "אני אשבור אותך", "אתה מזדיין בתחת..." ועוד פניני לשון, אינן ראויות ואין להן מקום, לבטח כשאלה נשמעות מפיו של שוטר כלפי אזרח. דבר נוסף, ועל אף שהנאשם הורשע בדין, סבורני כי לא היה מקום, ולו למראית עין, לדרך גביית ההודעה ממנו כחשוד, בו בעת שהגיע מיוזמתו למשטרה כדי להתלונן על שוטר. לכל אזרח שמורה הזכות להתלונן על שוטר שלשיטתו פגע בו. התחמקות המשטרה מלספק לנאשם את פרטי השוטר או הימנעות מהפנייתו לגורם המוסמך בעניין זה אינה ראויה ואינה מצביעה על התנהלות תקינה של גוף ציבורי המשרת את הציבור. יש טעם לפגם בכך שהנאשם הגיע כדי להתלונן ונדרש מידיה להיחקר כחשוד. מוטב היה לו הדברים לא היו נעשים כך בכפיפה אחת.

32. לבסוף, אקדים לציין, הגם שמצאתי את הנאשם אשם במרבית העבירות המפורטות בכתב האישום, שמורות לו נקודות זכות בשל נסיבותיו האישיות והרפואיות, ואלה תובאנה בכלל חשבון בעת גזירת הדין.

סוף דבר

33. הנני קובע כי המאשימה הוכיחה מעל לכל ספק סביר עובדות כתב האישום וכי לא עמדה לנאשם הגנה טובה.

אשר על כן, מלבד זיכויו של הנאשם מביצוע עבירת התנהגות פרועה במקום ציבורי, מצאתי להרשיעו בביצוע עבירות של העלבת עובד ציבור, הפרעה לשוטר במילוי תפקידו, תקיפת שוטר בעת מילוי תפקידו, אימים ושימוש בכוח או באימים למנוע מעצר.

[הערת בית המשפט: עיקרי הכרעת הדין הוקראו לב"כ הצדדים, בהעדר הנאשם לפי בקשתו. בשל תקלה בנט המשפט לא ניתן היה להנפיק לצדדים עותקים של הכרעת הדין ועל כן המזכירות תמציא את הכרעת הדין לידי הצדדים].

ניתנה היום, ד' סיוון תשע"ד, 02 יוני 2014.

חתימה